

יבמות יח

ר' הונא אמר רב	ר' יהודה	שומרת יבם שמתה
מותר באמה	אסור באמה	האם יש או אין זיקה
אין זיקה	יש זיקה	למה לא אמר "הלכה כדברי האומר אין/יש זיקה"
הוא אמינא הני מילי בתרי, אבל בחד יש זיקה	הוא אמינא הני מילי בחד, אבל בתרי אין זיקה	קושי
ולימא: הלכה כדברי האומר אין זיקה אפי' בחד!	והא כי פליגי - בתרי פליגי!	תירוץ
אי אמר הכי, הוא אמינא אפילו מחיים, קמשמע לן: לאחר מיתה אין; מחיים לא, משום דאסור לבטל מצות יבמין	אי אמר הכי, הוא אמינא מחיים, אבל לאחר מיתה פקעה לה זיקה, קמ"ל, דזיקה בכדי לא פקעה	קושי או חיזוק
קושי: תנן: יבמתו שמתה - מותר באחותה ; באחותה אין, באמה לא!	חיזוק: יבמתו שמתה - מותר באחותה ; באחותה אין, באמה לא!	תירוץ או דחיית החיזוק
תירוץ: הוא הדין דאפילו באמה, ואידי דתנא רישא אשתו שמתה - מותר באחותה , באחותה אין, אבל באמה לא, דהויא לה איסורא דאורייתא, תנא נמי סיפא מותר באחותה באחותה .	דחיית החיזוק: הוא הדין דאפי' באמה, ואידי דתנא רישא אשתו שמתה - מותר באחותה , דוקא באחותה, אבל באמה לא, דהויא לה איסורא דאורייתא, תנא נמי סיפא מותר באחותה באחותה .	

קושי על ר' יהודה ממשנתינו: מתיב ר' הונא בר חייא: **עשה בה מאמר ומת - שניה חולצת ולא מתייבמת**; טעמא דעבד בה מאמר, הא לא עבד בה מאמר - שניה נמי יבומי מייבמה, ואי אמרת יש זיקה, הויא לה צרת אשת אחיו שלא היה בעולמו בזיקה!
 תירוץ: אמר רבה: הוא הדין דאע"ג דלא עבד בה מאמר - שניה מחלץ חלצה, יבומי לא מייבמה, והא דקתני **מאמר**: לאפוקי מב"ש, דאמרי: מאמר קונה קנין גמור, קמ"ל.

עוד קושי על ר' יהודה: איתיביה אבבי: **שני אחין בעולם אחד ומת אחד מהן בלא ולד, ועמד השני הזה לעשות מאמר ביבמתו, ולא הספיק לעשות בה מאמר עד שנולד לו אח ומת, הראשונה - יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו, ושניה - או חולצת או מתייבמת**; ואי אמרת יש זיקה, הויא לה צרת אשת אחיו שלא היה בעולמו בזיקה!

תירוץ: הא מני? ר"מ היא, דאמר: אין זיקה.
 קושי: ומי סבירא ליה לרבי מאיר אין זיקה? והתנן: **ארבעה אחים, שנים מהן נשואים שתי אחיות, ומתו הנשואין האחיות - הרי אלו חולצות ולא מתייבמות**; ואי ס"ד סבר ר"מ אין זיקה, הני מתרי בתי קאתיין, האי לייבם חדא והאי לייבם חדא!
 תירוץ: לעולם אין זיקה, משום דקסבר: אסור לבטל מצות יבמין, דדלמא אדמייבם חד מיית אידך, וקא בטלת מצות יבמין.
 קושי: ואי אין זיקה, תיבטל, דהא ר"ג אמר: אין זיקה, ומותר לבטל מצות יבמין!
 דתנן, **ר"ג אומר: אם מאנה - מאנה, ואם לא מאנה - תמתין עד שתגדיל, ותצא הלזו משום אחות אשה!**
 דחיית הקושי: אמר ליה: דרבן גמליאל אדרבי מאיר קרמית?
 דחיית הדחייה: לא, הכי קאמרינן: ר"מ חייש אפי' לספיקא, ר"ג אפילו לודאי לא חייש!
 תירוץ: דלמא מאן דלא חייש - אפי' לודאי לא חייש, ומאן דחייש - אפי' לספיקא חייש.

שייך דעת ר' יהודה לדעת שמואל: א"ל אבבי לרב יוסף: הא דרב יהודה - דשמואל היא; דתנן: **שומרת יבם שקדש אחי את אחותה, משום ר' יהודה בן בתירה אמרו: אומרים לו המתן עד שיעשה אחי מעשה**; ואמר שמואל: הלכה כר' יהודה בן בתירה.
 קושי: א"ל: דאי דרב מאי? קשיא דרב אדרב. דלמא אמוראי נינהו ואלביא דרב!

תירוץ: כיון דאיתמר משמיה דשמואל בהדיא, ומשמיה דרב כאמוראי, לא שבקינן משמיה דשמואל בהדיא ומוקמינן כאמוראי ואלבא דרב.

עוד מאמר של שמואל שבו אמר יש זיקה: אמר רב כהנא: אמריתה לשמעטא קמיה דרב זביד מנהרדעא, אמר: אתון הכי מתניתו לה, אנן בהדיא מתנינן,

שתי ההלכות שהובאו בשם שמואל	אמר רב יהודה אמר שמואל: שומרת יבם שמתה - אסור באמה; אלמא קסבר: יש זיקה	ואזדא שמואל לטעמיה, דאמר שמואל: הלכה כרבי יהודה בן בתירה
למה לא היה מספיק להביא רק הלכה זו?	דאי אשמעינן יש זיקה, ה"א ה"מ בחד, אבל בתרי לא, קמ"ל	ואי אשמעינן הלכה כר' יהודה בן בתירה, ה"א ה"מ מחיים, אבל לאחר מיתה פקעה לה זיקה, קמ"ל, דזיקה בכדי לא פקעה

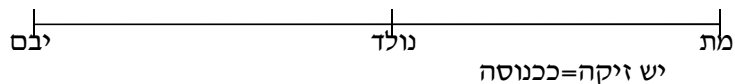
משנה. שני אחים ומת אחד מהן, ויבם השני את אשת אחיו, ואח"כ נולד להן אח ומת - הראשונה יוצאה משום אשת אחיו שלא היה בעולמו, והשניה - משום צרתה. עשה בה מאמר ומת - השניה חולצת ולא מתייבמת. ר"ש אומר: מייבם לאיזו מהן שירצה, או חולץ לאיזו מהן שירצה.

דעה 1 בהבנת ר' שמעון: אמר רבי אושעיא: חלוק היה ר"ש אף בראשונה. ממאי? מדקתני משנה יתירה בבא דרישא, למאן קתני לה?

אילימא לרבנן, השתא יבם ולבסוף נולד, דכי אשכחא בהתירה אשכחא - אסרי רבנן, נולד ואח"כ יבם מיבעיא?
אלא לאו לר"ש איצטריך ותנא רישא להודיעך כחו דר"ש, ותנא סיפא להודיעך כחן דרבנן, ובדין הוא דנפלוג ר"ש ברישא, אלא נטר להו לרבנן עד דמסיימו למילתייהו, והדר פליג עלייהו

קושי על הבנה זו בר' שמעון: אלא אשת אחיו שלא היה בעולמו לר"ש היכי משכחת לה? תירוץ: בחד אחא, ומית ונולד לו אח; אי נמי בתרי, (והאח השני) ולא יבם ולא מית.

עוד קושי על הבנה זו: בשלמא יבם ואח"כ נולד, כי אשכחא - בהתירה אשכחא, אלא נולד ואח"כ יבם מאי טעמא? תירוץ: קסבר: יש זיקה, וזיקה ככנוסה דמיא.

קושי על התירוץ: מתקיף לה רב יוסף: השתא זיקה ומאמר, מספקא ליה לר"ש אי ככנוסה דמיא אי לאו ככנוסה דמיא, זיקה לחודה מיבעיא?
הבאת המקרה שמתוכו הקשה רב יוסף: דתנן: **שלשה אחין נשואין שלש נשים נכריות, ומת אחד מהם, ועשה בה שני מאמר ומת - הרי אלו חולצות ולא מתייבמות, שנאמר: (דברים כ"ה) ונת אחז מהם... יבמה יבא עליה, מי שעליה זיקת יבם אחד, ולא שעליה זיקת שני יבמין; רבי שמעון אומר: מייבם לאיזו מהן שירצה וחולץ לשניה;**

יבומי תרווייהו לא, דדלמא יש זיקה, והוו שני יבמות הבאות מבית אחד, יבומי חדא ואיפטור אידך לא, דדלמא אין זיקה ככנוסה והוו שתי יבמות הבאות משני בתים,

אולי מאמר=נישואין

אולי מאמר=נישואין

אלמא מספקא ליה!

